



## การประเมินสมรรถนะ : การควบคุมยาสูบของประเทศไทย โดยองค์การอนามัยโลก พ.ศ.2551

### กรณีการทำสิ่งแวดลอมปลอดบุหรี่

#### ข้อค้นพบที่สำคัญ

1. แม้จะมีความคืบหน้าที่สำคัญในการคุ้มครองผู้คนจากควันบุหรี่ แต่สัดส่วนของผู้ที่ได้รับควันบุหรี่มือสอง ยังอยู่ในระดับที่ยอมรับไม่ได้ ทั้งในที่สาธารณะ ที่ทำงาน และในบ้าน
2. การปฏิบัติตามกฎหมายในพื้นที่ห้ามสูบบุหรี่ 100% ยังต่ำกว่าระดับที่เหมาะสม
3. ยังมีความพยายามไม่เพียงพอในการสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายด้วยประชาชนเอง (Self-enforcement)
4. ยังมีการใช้กลไกรัฐบาลน้อยกว่าที่ควรในการตรวจสถานที่ และเตือนผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย
5. มีการใช้มาตรการลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนกฎหมายน้อยมาก

#### ข้อเสนอแนะ

1. ให้การคุ้มครองคนทำงานและทุกคนอย่างเสมอภาคจากควันบุหรี่ ด้วยการออกกฎหมายพื้นที่ปลอดบุหรี่ 100% และมีการบังคับใช้ทั่วประเทศ
2. เพิ่มความพยายามที่จะทำให้กฎหมายมีการบังคับใช้ด้วยประชาชนเอง (Self-enforcement) ด้วยการ
  - 2.1. สนับสนุนให้ท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่รัฐอื่น ดำเนินการตรวจและเฝ้าระวังการปฏิบัติตามกฎหมาย
  - 2.2. เพิ่มขอบข่าย ความถี่ และความจริงจัง ในการให้ความรู้แก่สาธารณะและกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนสิ่งแวดลอมปลอดบุหรี่และเพิ่มการปฏิบัติตามกฎหมายด้วยประชาชนเอง
3. เพิ่มการบังคับใช้กฎหมายเชิงรุก
  - แม้ว่าประเทศไทยจะเน้นการให้มีการบังคับใช้กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ด้วยประชาชนเอง แต่วิธีการนี้จะไม่ได้ผลเต็มที่ หากไม่มีความพยายามที่จะทำโทษผู้ที่ฝ่าฝืน
  - ควรจะทำให้ขั้นตอนการบังคับใช้กฎหมายไม่ซับซ้อน เช่น เปลี่ยนไปใช้วิธีการออกใบสั่งผู้ที่ฝ่าฝืนกฎหมายแทนการที่ต้องนำผู้ฝ่าฝืนไปดำเนินการที่โรงพัก
4. ควรประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายด้วยการวัดระดับการสัมผัสควันบุหรี่มือสองในที่ทำงาน และในที่สาธารณะ
5. ควรติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามกฎหมายผ่านช่องทางที่มีอยู่แล้วในการตรวจตราสถานที่เพื่อออกหรือต่อใบอนุญาต อาทิ ร้านอาหาร ที่ทำงาน สถานประกอบการ อนามัยสิ่งแวดล้อมมาตรฐานความปลอดภัย

6. มีระบบการสื่อสารผลกระทบการบังคับใช้กฎหมายให้ประชาชนรับรู้อย่างสม่ำเสมอ
7. จัดให้มีระบบการฝึกอบรมการบังคับใช้กฎหมายสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรจะมีหลักสูตรมาตรฐานและแนวทางการปฏิบัติตามกฎหมายระดับประเทศ มีระบบ Training for The Trainer สำหรับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมสามารถนำไปใช้
8. จัดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการที่เพียงพอและสม่ำเสมอ ทั้งจากงบประมาณของรัฐ และจาก สสส. รวมถึงการรณรงค์ผ่านสื่อหลักอย่างสม่ำเสมอ



## การได้รับควันบุหรี่มือสองในคนไทย พ.ศ.2554

- ร้อยละ 36.0 ของประชากรอายุมากกว่า 15 ปี ซึ่งเท่ากับ 19.5 ล้านคนได้รับควันบุหรี่มือสองในบ้าน
- ร้อยละ 30.5 หรือ 4.2 ล้านคนได้รับควันบุหรี่ในผู้ที่ทำงานภายในอาคาร



บ้านปลอด**☞**บุหรี่  
Smoke Free Home

## การสำรวจการสูบบุหรี่ของผู้ใหญ่ระดับโลก พ.ศ.2554

การได้รับควันบุหรี่มือสองในผู้ใหญ่ที่ไม่สูบบุหรี่

- สถานบริการสุขภาพ = 7.1%
- อาคารสถานที่ราชการ = 14.1%
- ยวดยานสาธารณะ = 25.4%
- โรงเรียน = 24.3%
- มหาวิทยาลัย = 34.3%
- ภัตตาคาร = 43.7%
- บาร์ และไนต์คลับ = 64.7%
- ตลาด = 66.9%



การสำรวจการสูบบุหรี่ของผู้ใหญ่ระดับโลก พ.ศ.2554